

Taflen Ffeithiau Llinell Faethu Cymru: Cadw ac anfon gwybodaeth yn gyfrinachol

Rhagymadrodd

Mae cadw cofnodion eglur a chywir yn rhan allweddol o waith gofalwr maeth. Mae storio'r wybodaeth honno'n ddiogel ac yn sicr yn hanfodol. Y dyddiau hyn, fe gaiff llawer o wybodaeth ei storio a'i hanfon yn electronig, mae'n gyflym ac yn gyfleus, ond mae yna wendidau. Mae'r daflen ffeithiau hon yn eich helpu i ddeall eich cyfrifoldebau mewn perthynas â chadw ac anfon gwybodaeth gyfrinachol.

Deddfwriaeth a safonau Cymru

Mae'r [Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Maethu](#) (NMS) yn amodi bod yn rhaid i ofalwyr storio gwybodaeth am blant neu bobl ifanc yn ddiogel, a deall pa wybodaeth y disgwylir iddynt ei chadw a pha wybodaeth sydd angen ei throsglwyddo i'r gwasanaeth maethu. Hefyd, mae'n bwysig eich bod yn deall pa wybodaeth y disgwylir ichi ei chadw a'r hyn sydd angen ei dychwelyd i'r gwasanaeth maethu. Mae [Deddf Diogelu Data 1998](#) yn rheoli'r defnydd o wybodaeth bersonol a diogelu data sy'n ymwneud ag unrhyw unigolyn. Mae'n gweddu i chi fel gofalwr maeth o ran yr wybodaeth a gedwir am blant a phobl ifanc yn eich gofal a'r wybodaeth amdanoch chi a gedwir gan eich gwasanaeth maethu.

Rheolir diogelu data gan wyth egwyddor graidd. Mae'n bwysig eich bod yn deall beth maent yn ei olygu i chi fel gofalwr maeth. Mae'r rhain yn gofyn am i wybodaeth:

- cael ei phrosesu'n deg a chyfreithlon
- ei chael a'i defnyddio'n gyfreithlon ac er dibenion penodol
- bod yn ddigonol, yn berthnasol a heb fod yn ormodol
- bod yn gywir
- peidio â'i chadw'n hwy nag sy'n angenrheidiol
- cael ei phrosesu yn unol â hawliau unigolyn
- ei chadw'n ddiogel
- peidio â'i throsglwyddo (hynny yw, wedi'i hanfon gennych chi) heb ddiogelwch digonol.

Mae hyn yn gweddu i bob gwybodaeth, p'un a ydyw ar bapur neu wedi'i storio'n electronig ar eich cyfrifiadur. Mae egwyddorion storio diogel yr un yn y bôn.

Gall hyn ymddangos yn gymhleth. Ymglyfarwyddwch eich hun â pholisïau a gweithdrefnau'ch gwasanaeth maethu, a ddylai fod yn cydymffurfio â diogelu data. Hefyd, edrychwch ar bolisi ac arferion cofnodi eich gwasanaeth, sy'n eich tywys ar yr hyn rydych yn ei gofnodi am y plant a'r bobl ifanc yn eich gofal a sut rydych yn ei gofnodi. Os oes gennych amheuan, gofynnwch i'ch gwasanaeth maethu am eglurhad.

Mae'ch cofnodion yn agored i weithiwr cymdeithasol y plentyn, eich gwasanaeth maethu ac unrhyw weithiwr proffesiynol awdurdodedig arall. Mae hyn yn cynnwys unrhyw achos llys ynglŷn â'r plentyn neu'r person ifanc.

Diogelu data a maethu

Storiwch bob cofnod ysgrifenedig mewn lle diogel. Dylai hyn fod yn gabinet â chlo neu rywbeth cyffelyb, lle ond y chi sy'n gallu mynd ato. Mae hyn yn cynnwys eich log dyddiol yn ogystal â chofnodion y plentyn. Mae'n rhaid i bob cofnod a gedwir yn electronig hefyd fod yn ddiogel. Mae hyn yn cynnwys gwybodaeth a gedwir ar eich cyfrifiadur, e-byst, eich tabled a'ch ffôn symudol.

Sicrhewch eich bod yn cymryd camau diogelwch sylfaenol ar eich dyfeisiadau:

- Dylai pob dyfais gael ei ddiogelu gan gyfrinair.
- Diogelu'ch dogfennau a'ch cyfrif e-bost â chyfrinair gwahanol.
- Nid yw'r cyfrinair yn rhywbeth amlwg ac/neu'n hysbys i'ch teulu.
- Gosodwch feddalwedd diogelu gwrthfeirysau.
- Gosodwch ddulliau rheoli gan rieni.
- Caewch ffenestri'ch porwr a'ch e-bost ar ddiwedd pob sesiwn.
- Peidiwch â defnyddio cyfrifiaduron cyhoeddus.
- Peidiwch â defnyddio dyfais gludadwy os gall rywun edrych dros eich ysgwydd.

Mae rhai gwasanaethau maethu'n cyflwyno system gofnodi ddiogel gyda phe cyn amgryptio wedi'i raglwytho, y gellir ei gysylltu â phrif system storio gwybodaeth y gwasanaeth. Os felly, dilynwch eu canllawiau. Cymerwch gamau rhagofalus sylfaenol gyda'r dyfeisiadau eu hunain. Mae gliniaduron, ffonau symudol a thabledi yn hawdd eu colli. Peidiwch â'u gadael ar eu pen eu hunain mewn ceir neu fannau cyhoeddus. Fe'ch cynghorir yn gryf i beidio â chadw unrhyw wybodaeth gyfrinachol ar eich ffôn symudol.

Peidiwch â storio gwybodaeth gyfrinachol ar gof bach USB, cerdyn cofio nac ar ddyfeisiadau storio cludadwy eraill.

Rhannu Gwybodaeth

Datgelwch wybodaeth, p'un a ydyw wedi'i storio'n electronig neu ar bapur, dim ond i'r rheiny sydd angen cael gwybod, megis meddyg sydd angen hanes meddygol y gorffennol. Hyd yn oed wedyn, datgelwch ddim ond yr wybodaeth fwyaf sylfaenol sydd ei hangen yn y cyfryw amgylchiadau, ac wedyn ymgynghorwch â'ch gwasanaeth maethu neu â gweithiwr cymdeithasol y plentyn.

Peidiwch ag anfon adroddiadau a gwybodaeth drwy e-bost oni bai bod y dogfennau a'r llythyr ei hun wedi'u diogelu gan gyfrinair neu, yn well fyth, wedi'u hamgryptio. Gall eich gwasanaeth maethu ddarparu meddalwedd amgryptio er y diben hwn. Mae'n hawdd gwneud camgymeriad ar hyn. Meddyliwch am yr hyn rydych yn ei gynnwys mewn e-byst at eich gwasanaeth maethu ac at weithiwr cymdeithasol y plentyn. Peidiwch â defnyddio enwau llawn plant a phobl ifanc, hyd yn oed mewn e-bost syml.

Wedi i blentyn neu berson ifanc adael eich gofal, dychwelwch yr holl wybodaeth i'ch gwasanaeth maethu.

Cyrchu Gwybodaeth

Mae gennych hawl i weld gwybodaeth amdanoch a gedwir gan eich gwasanaeth maethu.

Yn yr un modd, fe all plant a phobl ifanc yn eich gofal gyrchu'u ffeiliau a gedwir gan y gwasanaethau cymdeithasol.

Mae yna eithriadau, a'r prif rai yw'r wybodaeth a ddarperir gan drydydd parti a phan fo gweithdrefnau'n cael eu creu gan y rheoliadau a/neu gan gyrff eraill. Er enghraifft, ni allwch weld adroddiadau'r dyfarnwr sy'n ffurfio rhan o'ch asesiad maethu.

Mae'n rhaid i bob sefydliad gael polisi a gweithdrefn ar gyfer cyrchu cofnodion. Nodwch y cewch ond gweld eich cofnodion eich hun. Ni chaiff plant a phobl ifanc weld dim sy'n ymwneud ag aelodau eraill o'r teulu heb ganiatâd penodol.

Sut y gall y Rhwydwaith Maethu helpu

Mae'r Rhwydwaith Maethu'n cynnig cyngor, gwybodaeth a chefnogaeth. Mae ein harbenigedd a'n gwybodaeth bob amser yn gyfoes ac ar gael drwy'n llinellau cymorth, ein cyhoeddiadau, ein hyfforddiant a'n gwasanaethau ymgynghori hanfodol i'n haelodau.

Cyngor

Llinell Faethu Cymru

Ffoniwch ni ar 0800 316 7664 rhwng 9.30yb - 12.30yp rhwng dydd Llun a dydd Gwener. Os ffoniwch ar unrhyw adeg arall, gadewch neges, os gwelwch yn dda, ac fe wna rhywun eich ffonio yn ôl cyn gynted â phosibl.

Gallwch anfon e-bost atom neu ysgrifennu atom yn:

Fosterlinewales@fostering.net

Rhwydwaith Maethu Cymru,
1, Pentir Caspian, Stryd Pierhead,
Bae Caerdydd CF10 4DQ.

Cefnogaeth ac adnoddau

Mae ein gwefan yn ffynhonnell hanfodol o wybodaeth, tra bod ein cymuned ar-lein yn dod â gofaluwr maeth ynghyd i gael cefnogaeth a chynghorion gan gymheiriaid. Gallwch fewngofnodi i rannu'ch profiad ac i gael cyngor gan ofalwyr maeth eraill. Mae ein cymuned ar-lein yn fan diogel a sicr i drafod materion gofal maeth. thefosteringnetwork.org.uk

Mae'r erthygl hon gan Y Rhwydwaith Maethu yn cynnig cyngor ar reoli diogelwch a chyfrineiriau: thefosteringnetwork.org.uk/blogs/kieran-mcquire/using-password-manager

Cyhoeddiadau

Gofalu diogelach: ymagweddiad newydd

thefosteringnetwork.org.uk/training-and-events/in-house-training/safer-caring-new-approach

Maethu mewn byd digidol

thefosteringnetwork.org.uk/advice-information/looking-after-fostered-child/fostering-in-digital-world

Cadw cofnodion

thefosteringnetwork.org.uk/advice-information/being-foster-carer/record-keeping

Hyfforddiant a gwasanaeth ymgynghori

Lle bynnag rydych yn eich gyrfa faethu, fel gofaluwr maeth, gweithiwr cymdeithasol neu reolwr, mae gan Y Rhwydwaith Maethu ystod o hyfforddiant wedi'i gynllunio i ddiwallu'ch anghenion datblygu

chi. I gael mwy o wybodaeth, cysylltwch â'n rheolwr dysgu a datblygu, Sarah Mobedji, yn sarah.mobedji@fostering.net.

Ynglŷn â'r Rhwydwaith Maethu

Y Rhwydwaith Maethu yw prif elusen faethu'r Deyrnas Unedig, ac fe ddaw â phawb ynghyd sy'n gysylltiedig â bywydau plant wedi'u maethu i wneud gofal maeth y gorau un y gall fod.

Cysylltu â Ni

I ganfod mwy o wybodaeth am ein gwaith yng Nghymru, cysylltwch, os gwelwch yn dda, â:
Rhwydwaith Maethu Cymru,
1, Pentir Caspian, Stryd Pierhead,
Bae Caerdydd CF10 4DQ.

Ffôn: 029 2044 0940

E-bost: wales@fostering.net

Gwefan: thefosteringnetwork.org.uk

/thefosteringnetwork

@fosteringnet

© Y Rhwydwaith Maethu 2017